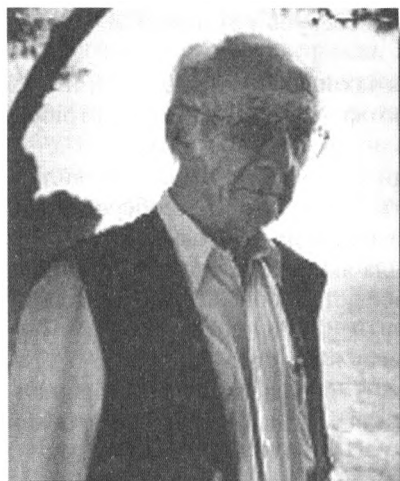

ТАНСЙОРТ МАРШІН КРОВ НА МАНЖЕТІ

Оповідання

Пройшло вже більше двох місяців, проте я ніяк не можу позбутися спогадів про ту ніч. Правда, я вже не відчуваю того страху, як у перші дні. Зараз мені здається малоймовірним, що поліція може запідозрити мою причетність до смерті Дорет.

На моє щастя, там завжди було безлюдно. Так що навряд, щоб хтось міг мене побачити. Тим паче, що я з'являвся здебільшого у вечірніх чи ранкових сутінках, коли Дорет забирала мене своїм авто з сусіднього вокзалу.

Найгіршим у всьому цьому був не страх бути викритим, хоча це могло б майже повністю зруйнувати мій бізнес. Бо якби стало відомо, що я того вечора був з Дорет, моєму шлюбу настав би кінець. Як і моєму бізнесу, адже він на 60 відсотків належав батьку моєї дружини Еріки.

Найгіршим був також не переляк від нічного вторгнення і бійка з грабіжником. Найгіршим був і не крик, що вихопився з грудей Дорет та кров на її голові, яка капала на її красиві груди.

Все це не йшло ні в яке порівняння з моторошною тишею, що настала потому!

Ця страхотлива тиша продовжувала звучати в моїх вухах протягом усіх цих двох місяців.

У будинку ніщо не порушувало нічної тиші. Навіть годинник не цокав. Свій наручний годинник я розбив під час сутички, а великий годинник у вітальні, як завжди під час моїх відвідин, був зупинений.

– Поки ти зі мною, час повинен зупинитися, – завжди говорила Дорет.

На неї часто таке находило.

Від фраз типу: «Ми одне тіло, любий!» чи : «Моя кров пульсує лише для тебе!» Мене аж судомило, проте я мирився з ними, оскільки її інші достоїнства були куди вагомішими.

По-перше, вона була гарненькою... Звісно, вона вже була далеко не дівчинкою. Дорет ніколи не називала мені свій вік, а я ніколи її про це не питав. Я знаю лише, що вона була за зодіаком Овном. Мабуть, їй було за тридцять. Можливо, навіть більше. Проте на неї справді було приємно дивитися.

По-друге, вона була достатньо забезпеченою після дев'ятирічного шлюбу з багатим підстаркуватим тираном, щоб мати підстави для побоювань, що вона може повиснути на ший фінансовим тягарем.

По-третє, по-четверте, по-п'яте і так далі вона дуже зголодніла за ласкою.

Ну, як ото мала сирітка за цукерками. І я намагався дати їй ці цукерки – і шоколадні, і карамельки.

Будинок, який їй дістався випадок від покійного (я навмисне не кажу «чоловіка», бо асоціації, які викликає це слово, до нього аж ніяк не пасують), стояв на околиці містечка, яке лежало якраз посередині між Франкфуртом та моїм рідним містом (до якого я навідувався по роботі двічі – тричі на місяць).

Це була якраз та нагода, про яку кажуть, що вона робить злодіїв. Затишно облаштована, з розкішним ліжком та наповненим холодильником – тільки євнух чи монах не скористався б з неї.

І я не встояв, коли мені випав шанс. Трапилося це після одного з наших сімейних скандалів, коли я в черговий раз їхав у справах до Франкфурта. Намагаючись приглушити в собі неприємні спогади, я рушив до вагона-ресторану, щоб перехилити чарчину – другу. Там я й познайомився з Дорет.

Вона сиділа одна за столиком і вочевидь нудьгувала. Отож вона не заперечила, щоб я сів поруч з нею. Не відмовилась вона і від запропонованого мною келишка коньяку. Через півтори години вона була не проти, щоб я вийшов разом з нею і допоміг їй піднести валізу до таксі, а потім і до дверей її затишного будинку, а від дверей до спальні з розкішним ліжком. Отам я вперше і перевів подих... Ну, а вона постаралась, щоб я знову його втратив.

Отак усе й почалося десь рік тому. Це був справді чудовий рік. Я насолоджувався подвійним життям, здавався собі неймовірно розбещеним і не тямив себе від радості, коли знову зустрічався з Дорет. Я почувався не менш щасливим, коли через 12 чи максимум 24 години знову сідав у поїзд і повертався додому, де все відбувалося куди

спокійніше і де ніхто мені не говорив оті страхіття про одне тіло... Ні, чесно кажучи, мені зовсім не важко було розставатися з Дорет, хоча я кожного разу запевняв її у протилежному. Та чого не зробиш ради любові до ближнього.

Також було б неправдою, якби я сьогодні стверджував, що наше розставання в ту ніч два місяці тому далось мені без проблем. Але ж то було ніяке не розставання, а втеча. Втеча від жахливого, від мертвої, від страхітливої тиші, в якій навіть не було чути цокання годинника.

Я першим побачив грабіжника. Тобто я побачив його тінь.

Ми лежали в нашому розкішному ліжку і насолоджувалися першим тайм-аутом. Дорет притислася до мене і легенько посопувала. Її гола рука лежала на моїх грудях. Я обережно прикрив її покривалом, щоб вона не застудилася, адже була ще досить прохолодна травнева ніч, а ми залишили відчиненими двері на терасу, щоб насолоджуватися запахом бузку.

Спочатку я помітив руку, яка трималася за тюль гардини, а потім – тінь від постаті на портьєрі.

Дуже велику тінь, як мені здалося... Голова грабіжника поволі просунулася між портьєрою та гардиною в кімнату.

Я не міг чітко розгледіти постать, оскільки місяць сліпив мені очі своїм яскравим світлом. У чоловіка було хвилясте волосся, яке вибивалося з-під блейзера. Одягнутий він був у щось схоже на комбінезон. Обличчя ховалось за козирком блейзера, і тільки раз, коли він повернув голову вліво, я розгледів його ніс. Це був довгий прямий ніс, майже класичної форми, як у Давида з картини Мікельанджело... Навіть не можу пояснити, як мені спало на думку таке порівняння, адже в ту мить я взагалі ні про що не міг думати.

Мені потрібно було б зіскочити з ліжка чи принаймні закричати ще тоді, коли він був у спальні.

Тоді б він, вочевидь, швиденько накивав би п'ятами і я й сьогодні міг би насолоджуватись принадами ліжка Дорет... Проте всі ці «як би» мертвого з могили не піднімуть і минулого не змінять.

Я не закричав. Я не зіскочив з ліжка, щоб прогнати грабіжника. Я тихо лежав біля дрімаючої Дорет, яка лежала спиною до нього, і спостерігав за ним.

Він не міг нас бачити, бо ліжко стояло в темряві, в ніші на кшталт алькова. Грабіжник обережно прокрався через спальню до дверей передпокою. У мене ще й сьогодні виникає питання, звідки він так добре знав розміщення кімнат. Можливо, він був сантехніком чи електриком і вже бував раніше у будинку. В передпокої, поруч з дверима до вітальні, стояла скляна шафа, в якій Дорет тримала дорогу порцеляну. В нижніх шухлядах, які закривались простим ключем, що до того ж часто стирчав у замку, лежали прикраси Дорет та чоловіка. Здається грабіжник про це також добре знав. Я почув, як у замку тихенько повернувся ключ. Заскрипіла шухляда. Ледь чути дзенькнула порцеляна.

Мене охопила лютя. Ну, постривай! Так просто тобі не вдасться... Я обережно встав з ліжка. Хвилюку подумавши, я голий-голісінький навшпиньках підійшов до дверей передпокою і прочинив їх.

Грабіжник сидів навпочіпки біля шафи і при світлі кишенькового ліхтарика спокійнісінько складав свою здобич у хустку, яку він розіслав на підлозі.

Я зробив найдурніше, що тільки можна було придумати.

– Руки вгору! – сказав я.

Грабіжник перелякано підскочив, вимкнув ліхтарик і стрибнув на мене. Я перепався через стілець, який з грюкотом відлетів і впав на підлогу, відчайдушно відбиваючись від ударів грабіжника, який навалився на мене зверху.

Тут з'явилася Дорет.

Допоможіть! – сказала вона. Ні, вона не крикнула, вона просто сказала : - Допоможіть!

Потім Дорет увімкнула світло і почала стягувати грабіжника з мене. Вона також була абсолютно голою.

Мені вдалося копнути грабіжника коліном у пах.

Він зойкнув від болю і відпустив мене. Атакований з двох боків, він несамовито відмахнувся бронзовою статуеткою, яку він схопив зі столика. І тут сталося неоправне. Грабіжник поцілів статуеткою прямо у висок Дорет.

Якусь мить вона стояла як закам'яніла. Кров стікала з її чола і капала на груди. А потім, не мовивши ні слова, вона впала на підлогу.

Грабіжник налякано хрипів.

Дорет! – закричав я і підскочив до неї. Коли я схилився над нею, грабіжник скориствовав моментом і шмигнув повз мене на вулицю.

На червоному персидському килимі гойдалась бронзова статуетка. Потім її хитання стихло і вона лежала непорушно. Її очі згасли. Я сидів біля неї навпочіпки у холодному передпокої і намагався дати хоч який-небудь лад моїм розбурханим думкам.

– Поліція! – майнула думка. – Скандал! – відразу змінила її інша. – Кінець... Крах... – у мою голову закрадався панічний страх.

Ні, я не можу ажнік бути замішаним у цю історію...

Моїми подальшими діями керував лише страх. Тремтячими руками я почав одягатися. Коли я хотів застебнути манжету сорочки, то запонка випала в мене з рук і покотилася через передпокій до закривавленої голови Дорет. Це нагнало на мене ще більшу хвилю переляку. Про те, щоб витерти відбитки своїх пальців, я навіть не думав, адже тоді треба було б вимити весь будинок. Я лише помив свій келих, з якого ввечері пив коньяк, і висипав в унітаз недопалки з попільнички. Потім я вимкнув світло і причинив за собою двері будинку, який зненацька став таким страхітливим і з яким були пов'язані такі спогади... Але все це було в минулому. Тепер геть, геть звідси!

І я біг по безлюдних нічних вулицях до вокзалу, забувши про все на світі, з єдиною метою – опинитись якомога далі. На моє щастя, мені майже не довелося чекати. О третій десять ішов потяг «Париж – Копенгаген», який зупинявся в моєму місті. Отож вранці я вже був удома. Зіславшись на те, що захворів у дорозі, я відразу ж захотів заховатись у ліжку, щоб уникнути зайвих розмов. Моя дружина Еріка принесла мені свій цілющий напій проти всіх хвороб – склянку гарячого молока з медом. Мені довелось зібрати всю свою мужність, щоб якомога швидше позбутися її.

Еріка була дуже задоволена. Коли вона виходила з кімнати, то забрала мій одяг, щоб як зазвичай випрати його.

– А що це з твоєю сорочкою? – зненацька запитала вона.

– З сорочкою... Що ти маєш на увазі?

– Ну, ось ця пляма, – відказала вона, – на манжеті. Щось дуже схоже на кров.

– Кров? На манжеті? – у мене аж подих перехопило. – А, це я, мабуть, порізався, коли голився у вагоні. Ну, ти ж розумієш, там таке смикання.

– З яких це пір ти голишся, одягнувши сорочку? – здивувалася Еріка. Проте не стала розвивати тему і залишила мене наодинці з моїми думками.

З тієї ночі вже пройшло вісім тижнів. Якщо бути зовсім точним, то 57 днів.

За весь цей час нічого не трапилось. Отож, як я себе запевняв, я аж ніяким чином не міг бути пов'язаним зі смертю Дорет.

Заспокоївши себе подібним чином, я вирішив, що заслуговую на келишок коньяку. Чому б не випити за упокій душі Дорет. Ах, які часи були! Аж слинка котиться. Ну, Дорет, за тебе!

Ледь я встиг відставити чарку, як зайшла Еріка і принесла пошту.

– З яких це пір ти жлуктиш зранку? – єхидно поцікавилася вона.

– З оцих, – відказав я і налив собі ще, хоча мені зовсім не хотілося. – Тобі налити?

– Так, – відказала вона на моє велике здивування, до цього вона ніколи не пила.

Я підвівся і дістав ще одну чарку.

– Будьмо! – сказав я.

– Будьмо! – спокійнісінько відповіла Еріка і перехилила чарку.

– Мені треба подивитись до печені, – сказала вона. – Ну, ти ж мені скажеш, якщо в пошті щось важливе, чи не так?

– Звісно, – запевнив я.

Найважливішим був лист із містечка, в якому жила Еріка. Надіслав його адвокат і нотаріус доктор Шуберт.

Ось цей лист:

Вельмишановний пане Янзен.

Унаслідок цілого ряду нещасливих обставин наша контора лише п'ять днів тому дізналась про трагічну смерть нашої клієнтки пані Дорет Бервінкель 26 травня. Це пояснюється тим, що вельмишановна пані доручила нам лише свій заповіт, а всі цінні папери та нерухомість були в іншій нотаріальній конторі.

При відкритті даного заповіту встановлено, що фрау Б. своїм головним спадкоємцем призначила Вас. Оскільки йдеться про значний капітал, то я маю до Вас велике прохання, якомога швидше зв'язатись зі мною, щоб ми могли врегулювати всі правові аспекти, пов'язані з вашим вступом у спадок.

Щиро Ваш. Підпис.

Пресвята Богородице, – вихопилось у мене. – Оце так сюрприз... Що ж мені робити?

Тремтячими руками я налив собі ще одну чарку і підніс її до рота. Коли я пив, то мої зуби цокотіли, а серце калатало мов несамовите.

Зайшла Еріка. Я ледве встиг заховати злочасний лист.

– Щось важливе? – поцікавилася вона.

– Та ні, нічого особливого...

– Ах, так, – мовила Еріка, – ледь не забула. Коли ти був у душі, то подзвонив якийсь дивак. Я так і не зрозуміла, з якої він установи... Він хотів дізнатися, чи ти був у поїзді 26 травня. Я відповіла, що не в курсі і що їм краще запитати в тебе самого. Він сказав, що заїде сьогодні до обіду... А де ти був 26 травня?

– Ну, так сразу й не скажеш. Адже я часто подорожую.

- А чи не тоді ти повернувся хворим? Та ще й порізався при голінні, так що поставив пляму на манжеті...
- Можливо, можливо, – знизав я плечима. А на душі було хоч лягай та вмирай.
- І навіщо йому все це знати? – не вгавала Еріка. – Дивно... А в тебе є якась ідея?
- Ні, – відказав я. – Слухай, мені здалося, що... –
- Так, – підтвердила Еріка. – У двері подзвонили. Сиди. Сиди, я сама відчиню...

ОЛЬГА МУСИТЬ ПОМЕРТИ

Оповідання

Ні-ні, Ольга не мусила страждати, стосовно цього Ервін Шотмайстер не мав жодних сумнівів. Вона мала померти швидко і безболісно. Зрештою, вона сімнадцять з половиною років була його дружиною і вони пережили разом багато щасливих годин. Щоправда, було це вже дуже давно, і сьогодні, дивлячись на огрядну й неохайну Ольгу, в це важко вірилось.

Проте ніяких передсмертних мук, ні-ні!

Вона не повинна була страждати ще й тому, що Ервін Шотмайстер не міг дивитись на кров, не витримував галасу, та й узагалі йому було осоружне будь-яке насильство. Навіть слова, в яких містився який-небудь натяк на насильство чи вбивство, викликали в нього алергію.

Подібна антипатія до крові і будь-яких проявів насильства та вроджена любов до порядку й акуратність звичайно ж відбилися на підготовці до вбивства, чи краще: на підготовці Ервіном Шотмайстером переходу своєї дружини в потойбічний світ.

Він розробляв свій зловісний задум з такою педантичністю, ніби йшлося про ринковий аналіз для якого-небудь товару – приміром, деодорованого мила для чоловіків.

Спочатку він дістав цілий ряд наукових книг, які описували людський організм, його будову та функціонування. Він також придбав спеціальну літературу про різні види отрут. Були в нього й книги про будову людського черепа. Отож він активно вникав у проблеми хімії та біології.

Звичайно ж, робилося все це під завісою цілковитої таємності. У своїх намаганнях засекретити власні дії він дійшов до того, що, йдучи до спеціалізованого книжкового магазину, обов'язково вдягав чорні окуляри і говорив з продавцями зміненим голосом. Якщо ж йому доводилось кілька разів заходити до одного й того ж магазину, то шоразу він наклеював бороди різного фасону. Все це робилось для того, щоб у разі чого його ніхто не зміг би ідентифікувати.

Адже він, зрештою, планував убивство – знову це ненависне слово! – він планував цю госпісну допомогу не лише тому, що Ольга йому набридла, а перш за все, щоб нарешті дістати змогу вести справді вільний і справді чоловічий спосіб життя.

А це могло стати дійсністю лише у разі справді бездоганного вбивства, коли на нього, Ервіна Шотмайстера, не впаде і тінь підозри. Бо вільне життя можливе лише на волі.

Отож Ервін Шотмайстер хотів позбутися своєї Ольги, щоб розпочати нове життя. І саме тому, що він думав про нове, вільне, чоловіче життя, хоча нам не відомо, який

сенса він вкладав у це поняття, саме тому цей педант планування дійшов висновку, що смерть Ольги повинна виглядати як очевидне самогубство.

Проте дуже скоро Ервін зрозумів, що повернути справу подібним чином до дідька складно! Перш за все – як дістати стопроцентне алібі у вигляді прощального листа Ольги: «Я добровільно покидаю цей світ і йду з життя, бо...» Ні, від Ольги цього не добитися. Незважаючи на всю комплекцію гіпопотама, вона зберегла не тільки невимовну жагу до життя, а й природжену підозрілість, що унеможливлювало будь-які кроки в цьому напрямі.

Отож після того, як Ервін перепробував різні варіанти підробки прощального листа, хоч-не-хоч йому довелося відмовитися від цієї ідеї й шукати інших шляхів. Ну що ж, думав він, тоді все має виглядати як нещасний випадок. Як свідчить статистика, з багатьма домогосподарками трапляються нещасні випадки.

Проте який нещасний випадок міг трапитися з Ольгою? Ніхто з необережності не може завдати собі смертельного удару. Ніхто не може зненацька задушити себе мотузком від гардин чи підсипати в каву миш'яку, переплутавши його з цукром... Який нещасний випадок не викличе ані найменшої підозри?

Випадок допоміг Ервіну Шотмайстеру знайти вирішення цієї проблеми.

Якось дорогою до своєї пивнички, де він майже щовечора ховався від набридлого базікання Ольги, того надокучливого безперервного базікання, властивого більшості домогосподарок, який цілий день було ні з ким і словом перемовитися, а головним чином уникаючи її шестипудових обіймів, він натрапив на юрбу людей, які стовпилися біля входу в одну з багатоповерхівок.

Він зупинився і побачив, як з під'їзду до карети швидкої допомоги на ношах виснесли тіло, накрите простирадлом.

- Що сталося? – запитав він в однієї з жінок, які, перешіптуючись, стояли поруч.
- Це фрау Оттінг, – відповіла та.
- Вона отруїлася газом, – поспішила повідомити друга.
- Ви чули про її сина? – втрутилась третя.
- Він став на манівці, – доповнила перша.
- Так, у деяких випадках тільки й лишається, що відкрутити газовий кран, – підбила підсумок друга.

З цими ключовими словами – «газовий кран» – Шотмайстер залишив місце події. Він ледь не підстрибував від радості, просвітлення й полегшення.

Проте він не став форсувати події. Спочатку зі звичною ґрунтовністю почав терпляче вивчати дану проблему. Про ейфорію не могло бути й мови.

Дістати потрібну літературу, зважаючи на смертельну дію газу, виявилось важче, ніж він думав спочатку. Не міг же він зателефонувати в газове господарство і попросити дати йому необхідну інформацію.

Після багатьох невдалих походів до книгарень та бібліотек (з накладними бородами і без них) Шотмайстеру все ж таки вдалося натрапити на потрібну брошуру, в якій містилася необхідна для нього інформація, а саме за яких умов, від якої кількості і протягом якого часу людина може померти від газу. Це залежало від багатьох факторів. Наприклад, від стану здоров'я, діяльності серця та легень, не останню роль відігравала й вага людини. Однак проштудіювавши брошуру, Ервін дійшов висновку, що це саме те, що було йому потрібно.

Бо, як ми зауважили на самому початку, Ольга мусила померти без страждань.

Приготування, окрім розроблення детального плану та точного терміну, який мав забезпечити Ервіну залізне алібі, передбачали також придбання ущільнювальних матеріалів для дверей та вікон. І, звісно, треба було знайти вірогідне пояснення, чого це він раптом серед літа зайнявся роботою, яку зазвичай роблять восени.

Тому він розіграв цілий спектакль: спочатку він просто голосно лаявся через вічні протяги на кухні та у вітальні.

– При таких щілинах незчуєшся, як тебе самого видме прямо на небеса, – репетував він.

Наступний акт був ще драматичнішим: два дні він бігав зі скривленою шиєю та перекошеним від болю обличчям і розповідав скрізь і всім, що в нього страшенний простріл, і це все через цей клятий протяг, такий підступний саме влітку, коли ти весь обливаєшся потом від спеки...

Після цього, на превеликий подив Ольги, він заходився заклеювати всі щілини. Потім, коли Ольги не було вдома, що траплялося дуже рідко, він вирішив усе перевірити.

Ервін не на жарт перелякався, відкрутивши кран – газ зашипів так гучно, що Ольга, зважаючи на її уважність та підозрілість, відразу б відчула лихе.

І якби Ольга щось запідозрила стосовно його намірів, то про другу спробу годі було й думати. А це б означало, що він мав прожити поруч з нею ще 20 чи 30 років... Бррр!

Отож щоб виключити найменший ризик, Ервін Шотмайстер, попри всю відразу до насильства, все ж таки вирішив до нього вдатися – але до м'якого, нетривалого насильства. Ніжного насильства за допомогою молотка, обмотаного м'якими ганчірками... щоб його дружина тихенько втратила свідомість. І коли план визрів повністю, Ервін ще раз переглянув «Анатомію людського черепа», щоб остаточно визначити точку для удару, після якого б усе скидалося на травму від падіння, і визначив точну дату.

Ольга мусила померти завтра, коли він увечері, як завжди двічі на місяць, буде в кегельбані.

Молоток, обгорнутий ганчір'ям, лежав наготові під газовою плитою – все було продумано до дрібниць. Правда, ще треба було позбутись медичних книг і перш за все брошури про вплив газу на організм людини, але з цим можна було зачекати до завтра.

Завтра!

Завтра Ольга Шотмайстер, запалюючи газову плиту, несподівано знепритомніє, падаючи вдариться скронєю об край плити і помере, вдихнувши смертельну дозу газу, який буде виходити з відкритого крана. Все буде виглядати так, ніби вона збиралась спекти пиріг. На кухонному столі стоятиме тісто, лежатимуть приправи – несподівана трагедія...

Спочатку Ервін Шотмайстер планував провести останній вечір їхнього спільного життя поруч з Ольгою. Чому б їм не зіграти в карти, як колись у ті забуті добрі часи? Він навіть мав намір сказати їй кілька приємних слів і пригостити Ольгу її улюбленим смородиновим вином. Влаштувати, так би мовити, прощальну вечерю перед стратою...

Але коли він о четвертій повернувся з роботи, то цей гармонійно спланований вечір був безнадійно зіпсований Ольгою, яка знову затягла свою стару безкінечну

пінню, пересипану докорами й звинуваченнями типу: «Ти ще пам'ятаєш, що ти мені обіцяв? Якби я лише знала...» та «Мама мене з самого початку попереджала...» Збожеволіти можна!

Спочатку Шотмайстер спробував, як він завжди робив у подібних випадках, усаїтнитися у своєму маленькому кабінеті, але Ольга тупцювала біля його дверей і починала входити в раж, що траплялося кілька разів на рік і чого Ервін боявся, як вогню.

Коли її арія прокльонів досягла кульмінації і вона почала звинувачувати його в тому, що він зіпсував їй життя, Шотмайстер більше не витримав. Він схопив капелюх і плащ, прожогом вискочив з квартири, грюкнувши дверима так, що аж посипалась штукатурка, і побіг сходами вниз.

Коли він біг сходами, то з подивом відзначив, що в його квартирі все раптом стихло.

Він довго блукав вулицями, поступово заспокоюючись. Тепер, після сьогоденішнього інциденту, він як ніколи був сповнений рішучості покласти всьому край – і зрештою звільнитися від цієї жінки.

Так – саме завтра!

Завтра о цій порі вона помре.

Після цього Шотмайстер завернув до вайнштубе, де замовив хліб із сиром та келих вина. Потім другий і третій. Повільно відсorbуючи вино, малював пальцем на столі веселих чоловічків і мрійливо розмірковував про те, що робитиме післязавтра, через тиждень, через рік.

Знову одружитися? Красенько дякую, цього йому аж ніяк не хотілося, бо хто йому міг дати гарантію, що сьогоднішня мила дівчина через кілька років не перетвориться на сварливу бегемотиху.

Він ходитиме по гарних ресторанах, проводитиме вечори та вихідні так, як йому заманеться, подорожуватиме, куди захочеться, приходитиме після роботи в спокійну квартиру, йому більше не доведеться протискуватися в кімнатах та на кухні повз це шестипудове опудало і лякатися її пронизливого вереску... Чудесно!

Шотмайстера охоплювала дедалі наростаюча радість, хоча присутні цього б не сказали. Його обличчя залишалось серйозним, навіть похмурим.

За кілька годин Ервін повільно наблизився до свого будинку, хоча всередині у нього все танцювало. Його п'янило передчуття швидкої свободи. Випите вино також сприяло тому, що майбутнє уявлялось рожевим. Лишилось тільки виконати завтра неприємну частину плану, потім пережити кілька перших днів, поховати Ольгу, прибрати квартиру від речей, які нагадували б про неї, і потім... Він ледве стримувався, щоб не підстрибнути від радості.

Звернувши за рік на свою вулицю, він заляк від несподіванки.

Перед дверима його під'їзду стояла юрба людей, яка лиховісно нагадала йому про ту юрбу, що дала йому ідею з газом... Він пришвидшив ходу і протиснувся крізь збуджений натовп, що оточив три авто, серед яких була карета швидкої та поліцейська машина.

Саме в цей момент з будинку винесли ноші, які прогинались під вагою тіла, що лежало на них.

– Ах, яке нещастя, пане Шотмайстер! Ваша дружина... – упівголоса зойкнула жінка, що стояла поруч.

Ервін Шотмайстер заскочив у будинок, прожогом побіг сходами нагору, проскочив повз поліцейського, який стояв біля входу в квартиру. Всередині стояв дивний солов'ячий запах.

Газ.

Від бігу в нього злегка запаморочилося в голові, так що він на хвилику заплющив очі. Коли він їх знову розплющив, то з подивом втупився у високого пана в цивільному, який підійшов до нього і запитав:

– Гер Шотмайстер?

– Так, пробелькотів Ервін, – що трапилось? Що з моєю дружиною?..

– Я змушений заарештувати вас, – відповів чоловіча, витягнув з кишені поліцейський жетон, тицьнув його Ервіну під носа, поклав йому свою праву руку на ліве плече і нерозбірливо відрекомендувався.

– Я заарештовую вас за підозрою у вбивстві своєї дружини, – додав він.

Від несподіванки Ервін не міг вимовити й слова. Попервах це здалося лихим сном, викликаним постійними роздумами над його проблемою та впливом випитого вина.

Проте слова поліцейського не залишили Ервіну більш ніяких сумнівів у тому, що це йому не сниться.

– Хочу вас офіційно попередити, гер Шотмайстер, що ви маєте право мовчати, маєте право на адвоката і давати свідчення тільки перед судом, – ви мене зрозуміли?

– Так, так, – відповів Ервін Шотмайстер, – але я ще й досі не розумію, що власне...

На кухні господарювало декілька чоловіків. Один посипав білим порошком молоток, який Ервін поклав під плиту. Другий проводив крейдою лінії по підлозі, що нагадували обриси тіла. Третій уважно вивчав листок паперу, який лежав на кухонному столі поруч з авторучкою Ольги. Четвертий переглядав складені на стільці книги. Ервін пополотнів, побачивши зверху брошуру про газ.

– Ну, то що будемо робити? – поцікавився поліцейський. – Що будемо робити, пане Шотмайстер? Будете зізнаватись чи мовчатимете?

– Мені ні в чому зізнаватись, – сказав Ервін.

– Ага, зауважив поліцейський, – то ви хочете сказати, що молоток, обгорнутий ганчір'ям, і ці книги тут ні до чого? Що ваша дружина цілком випадково вдарилась об край плити, після того як відкрила кран? Можливо, це не ви нещодавно ущільнили всі двері і вікна, щоб газ не вийшов із приміщення, після того як ви оглушите свою дружину? Чи, може, ви будете заперечувати, що у вашій сім'ї вже давно були проблеми, а сьогоднішній скандал був особливо гучним? Ви хочете це заперечити, гер Шотмайстер? Ви що, серйозно думаєте, що ми повіримо у вашу непричетність до смерті вашої дружини? В такому разі вам треба було діяти хитріше. Ви хоча б подумались знищити лист, який ваша дружина почала писати своїй сестрі в Дармштадті.

– Лист? Який лист? – розгубився Шотмайстер.

– Ви його, мабуть, не помітили в гарячці, – констатував поліцейський. – Вона пише, що вже давно відчуває постійну загрозу з вашого боку, і якщо з нею раптом щось трапиться, то це ваших рук діло.

– Я божеволію, – прошепотів Шотмайстер і відчув, що у нього підкошуються коліна.

– Почекайте, доки не сядете у в'язницю, – незворушно відказав поліцейський. – Лист, який ваша дружина почала писати незадовго до смерті, лежав під газетою... Не пощастило, голубчику! Ну то що ви на це скажете? Але пам'ятайте, що все, що

ви скажете, може бути використане проти вас у суді. Чи, може, ви хочете зробити зізнання? Це було б найпростіше... Агов, гер Шотмайстер, ви мене розумієте?

- Так, – ледь чутно прошепотів Шотмайстер хрипким голосом.
- Що так? – продовжував наполягати поліцейський. – То ви зізнаєтесь?
- Ні, – заперечив Ервін, – я вас зрозумів...
- Наволоч, – подумки вилаявся він. – Так підставила мене. Вона про все здогадалась. Вона все знала. І зробила все сама... От клята наволоч!

* * *

Адвокат старався з усіх сил. Він доводив, що на молотку були лише відбитки пальців Ервіна Шотмайстера, проте не було виявлено ніяких слідів крові, волосся чи часточок шкіри. На газовому крані було знайдено лише відбитки пальців загиблої. Крім того, на голові вбитої не було жодних слідів від удару.

Проте медексперт не міг назвати точний час смерті, а кельнер з ресторану – пригадати, о котрій годині Ервін прийшов туди.

Адвокат намагався довести, що книжками могла користуватись і сама померла, готуючись до самогубства.

– Так, вона, мабуть, вивчала й анатомію свого черепа, – схидно просичав обвинувач. – А що стосовно листа сестрі?

* * *

Уже третій адвокат за останні сім років домагається повернення справи на додаткове розслідування. Важко сказати, чи це йому вдасться.

РОЗКЛАД РУХУ ЯК ПЛАН УБИВСТВА

Оповідання

Коли в Альфреда Альгерніссена з'явилося майже все, чого може побажати людське уява, в поле зору волошкових очей потрапило розкішне тіло Лоні Ляйзеганг.

І його серце, чого раніше ніколи не траплялось, раптом захотіло вискочити з грудей. І все його багатство, розкішні лімузини, шикарне бунгало на березі річки перестали його тішити. Він збайдужів до всього, окрім Лоні. На його виправдання, правда, можна сказати, що, дивлячись на Лоні, втратив голову не один чоловік.

Густе каштанове волосся й зелені очі вже самі по собі здатні розбурхати чоловічу уяву. А якщо до таких очей та такого волосся додати ще й струнке засмагле тіло амазонки, то можна довести до шаленства навіть чиновника з фінансового управління.

Проте Альфред Альгерніссен був не фінансовим чиновником, а фінансовим маклером, і тому, хто був обізнаний з його статками, не було потреби пояснювати різницю між ними. Та шаленство нашло й на нього.

У цьому не в останню чергу була провина чи, якщо хочете, заслуга, Лоні Ляйзеганг, яка на тій вечірці, коли він поїдав її своїми волошковими очима, дала йому недво-

значну відповідь зустрічним поглядом, порухом стегон, ледь помітною усмішкою, що вона не проти шаленства. У всякому разі не проти певного виду шаленства та таких крутих шаленців, до яких вочевидь належав Альфред. Та чи ця схильність Лоні до насильства, до певної форми насильства, вже в той момент поєднувалася з думкою про овдовіння, наразі не може бути встановлено.

Хельфрід Ляйзеганг, законний благовірний Лоні, до того ж відзначався неабияким здоров'ям, щоб давати поживу подібним думкам. Якщо не брати до уваги схильність до повноти, то можна було б сказати, що він аж пашів здоров'ям.

Його єдиною – на превеликий жаль Лоні – справжньою пристрастю було віскі. Через таку свою пристрасть він кілька місяців тому позбувся водійських прав.

Не розумів він і того, що через цю пристрасть він міг втратити й дружину.

За два тижні після пам'ятної вечірки доля любителя віскі була вирішена, бо протягом цих двох тижнів Альфред Альгерніссен тричі шукав і тричі знайшов нагоду переконатися в тому, чи зможе він компенсувати Лоні відсутність пристрасті, від якої вона потерпала.

Це йому вдалося настільки, що фінансовий маклер вирішив заволодіти нею повністю. А оскільки Ляйзеганг і на гадці не мав добровільно відмовитися від своєї Лоні, то активний Альгерніссен спрямував усі свої зусилля на розроблення плану, щоб безпечно прибрати... усунути свого суперника.

Альгерніссен відзначався холодним і ясним розумом, тож і планував він набагато продуманіше, ніж це властиво чоловікам, у яких голова пішла обертом. Та оскільки його не приваблювало довгорічне перебування в замкнутому просторі, то його план дозрівав поволі, видозмінювався, перероблявся, вдосконалювався, допоки не став майже бездоганним планом вчиненого коли-небудь убивства. Полягав він ось у чому.

Альфреду Альгерніссену було відомо, що всі прибутки зі свого підприємства Хельфрід Ляйзеганг намагався вкладати в земельні ділянки з метою перепродати їх з великим зиском. Отож одного прекрасного вечора він зателефонував благовірному здорованню й повідомив, що в нього є земельна ділянка площею 12 000 квадратних метрів. У майбутньому вона планувалася під забудову. Зручне розташування, ціна символічна. Інформація, звичайно, суворо конфіденційна.

Ляйзеганг аж загорівся від інтересу.

Альгерніссен підкинув йому ще парочку наживок.

Кандидат у мерці проковтнув їх не пережовуючи.

Вони домовилися післязавтра спільно оглянути ділянку. Як повідомив Альгерніссен, вона була за 100 кілометрів від міста, тобто в годині їзди.

Ляйзеганг пообіцяв зберігати таємницю, перш за все, у власних інтересах. Альгерніссен сказав, що заїде за ним на машині вранці десь о пів на восьму. О'кей? Дякую!

Увечері напередодні запланованої поїздки Альгерніссен зателефонував іще раз.

– Мушу вибачитися, любий Ляйзеганг, але моя машина зламалась. Я сьогодні після обіду якраз їздив стосовно ділянки...

– Що таке? – злякано перебив Ляйзеганг. – Її що, продали?

– Та ні, що ви – але... моє авто застрайкувало. Щось із загорянням. Я в цьому абсолютно не розуміюсь. Я залишив його там, в одній майстерні, яка мені здалася більш-менш професійною. Вони доставлять його завтра вранці на вокзал. Другий ключ

запалювання у мене є. Тож нам доведеться – звісно, якщо ви в цьому зацікавлені, – поїхати туди поїздом, а вже назад повернемося на моєму авто. Шкодную, але...

– Перепрошую, – втрутився Ляйзеганг, – можливо, нам краще було б узяти машину напрокат... чи...

– Я ж не зможу одночасно вести дві машини, – терпляче пояснив Альгерніссен. – У вас, наскільки я пам'ятаю, посвідчення водія забрали, чи не так?

– Дідько б їх забрав, – вилаявся Ляйзеганг, – ну, що ж, поїдемо поїздом. Ви вже ознайомилися з розкладом руху чи мені треба самому?

Звісно ж, Альгерніссен ознайомився. Він уже навіть вибрав дуже гарний маршрут. Майже дві години просидів над розкладом, перш ніж знайшов підходящий до його плану поїзд чи, точніше, поїзди.

Отож, він повідомив, що о 8.24 з головного вокзалу вирушає поїзд, який прибуває на місце призначення о 9.48.

Вони домовилися зустрітися на пероні. Після цього Ляйзеганг випив три чарки віскі – останні в його житті – і близько одинадцятої ліг у ліжко поруч з дружиною. Він швидко заснув, а вона ще читала. Можна припустити, що вона нічого не знала, хоча, з другого боку, не виключено, що в неї були якісь здогадки.

Тим часом Альгерніссен спакував валізу, ще раз уважно продивився розклад руху, згорнув його, зарядив невеликий пістолет, поставив його на запобіжник і поклав у кишеню широкого плаща з подвійною підкладкою. Пістолет він купив минулого тижня в одного торговця у Франкфурті-на-Майні, коли їздив туди у справах.

Наступного ранку десь біля восьмої Альгерніссен сів у пасажирський поїзд до Мюнхена, який, як він довідався, подавався на посадку за півгодини до відправлення.

Він пройшов кілька ще порожніх вагонів, перемовився з провідником, пригостив його сигаретою і, зрештою, знайшов купе другого класу, в якому вже сиділи пасажери. Це була літня подружня пара. Він поклав валізу на полицю над вільним місцем біля вікна, зав'язав розмову з подружжям, посміявся над собою, що він завжди ось так завчасно приходить, щоб не спізнитися, а потім півгодини стовбичить на пероні... Ось і сьогодні до від'їзду поїзда ще цілих півгодини. Але ж краще на 30 хвилин раніше, ніж на 30 секунд пізніше. Хе-хе-хе!

Отож він люб'язно попросив сусідів наглянути за його валізою, поки він швиденько збігає за газетами та сигаретами, а потім сходить у вагон-ресторан поснідати.

– Думаю, що доки ми доїдемо до Ганновера, я вже повернуся, – сказав він, дізнавшись, що вони їдуть до Вюрцбурга.

О 8.13, за двадцять хвилин до відходу пасажирського поїзда на Мюнхен, він вийшов на перон і хутко побіг до одинадцятої колії, одягнувши на ходу сонцезахисні окуляри, незважаючи на відсутність сонця, де вже нервувався від очікування Ляйзеганг. Вони увійшли в поїзд, який за три хвилини від'їхав. Крім того, дорогою він вивернув плащ світлою стороною всередину і таким чином з поїзда вийшов у темному плащі і в сонцезахисних окулярах.

Ще готуючись до висадки, він попросив товстуна Ляйзеганга самому пройти до його машини, поки сам про всяк випадок збігає на вокзал, щоб дізнатися про зворотний поїзд. Це якщо попри обіцянку його машину не відремонтували.

Нічого не підозрюючи, Ляйзеганг спокійнісінько подався до машини, яку йому описав Альгерніссен. Це було сіре, нічим не примітне, проте швидке авто,

яке Альгерніссен купив десять днів тому, почепив фальшиві номери і поставив напередодні на стоянці вокзалу, де завжди було чимало машин.

За п'ять хвилин вони вже сиділи в машині.

За десять хвилин вони вже виїхали за місто.

За 14 хвилин Альгерніссен звернув на дорогу, яка вела до ліска, метрів на 200.

Заїхавши в лісок, він зупинився посеред буків, беріз та ялинок.

– Це тут? – спантеличено запитав Ляйзеганг. – Ви ж не хочете сказати, що тут планується будівництво, пане Альгерніссен, чи як?

– Хвилинку, – заспокійливо мовив Альгерніссен, – давайте вийдемо, і я вам усе покажу!

Ляйзеганг засумнівався – можливо, це був просто інстинкт або ж раптова недовіра супроти Альгерніссена, обличчя якого було таким застиглим і холодним.

Але потім він усе-таки вийшов з машини.

Альгерніссен, який також залишив машину, хутко підійшов до нього, вихопив пістолет і двічі вистрелив.

Він навіть здивувався, що постріли не були такими гучними, як він побоювався. Вдома, у підвалі свого замиського бунгало, де він багато вправлявся у стрільбі, вони лунали набагато гучніше.

Ляйзеганг навіть не встиг злякатися. Він помер відразу.

Альгерніссен відтягнув важке тіло під високу розлогу блакитну ялину, нашвидкуруч замів сліди, вскочив у машину і помчав назад до автобана, де витиснув з мотора все, на що той був здатен.

На вокзал у Ганновері він приїхав якраз у той момент, коли з гучномовця на пероні жіночий голос оголошував:

– Увага! На третю колію за кілька хвилин прибуває пасажирський поїзд до Мюнхена. Будьте уважні та обережні!

– Час – це гроші, – мовив сам до себе Альгерніссен і перефразував прислів'я: час – кохання, хоча звучало це по-дурному, не кажучи вже про відсутність будь-якої логіки.

Він заховався за колоною на пероні, аж доки поїзд не зупинився. Потім зайшов до вагона-ресторану, зняв вивернутий тим часом назад плащ – світлою стороною назовні, і сів за вільний столик.

Глибоко вдихнувши повітря, замовив гоголь-моголь, каву, булочки з маслом. Чекаючи на замовлення, нахилився за запальничкою, яка випала з кишені і з переляком побачив на штанині голку з ялинки. Непомітно викинув її геть.

Нашвидку поснідавши, подався в купе, у якому подружжя наглядало за його валізою.

Жінка спала, а її чоловік ледь кивнув у відповідь на вдячні слова Альгерніссена.

Альгерніссен дбайливо повісив свій двосторонній плащ і зручно вмовився на своєму місці. Намагався трохи поспати, але це йому не вдалося. Через деякий час він знову піднявся і пішов у тамбур, щоб перекурити.

У Вюрцбурзі подружжя вийшло, привітно попрощавшись із ним. Альфред Альгерніссен зійшов у Мюнхені. Поселившись у готелі, він зателефонував одному зі своїх ділових партнерів і домовився про зустріч, але перед цим на нього очікував ще один неприємний сюрприз: пістолет зник з кишені плаща.

Примусив себе заспокоїтись – мабуть, залишив його в машині, яку поставив на стоянці вокзалу в Ганновері.

Коли увечері наступного дня Альфред Альгерніссен хотів відчинити дверцята свого авто в Ганновері, він був заарештований.

Його арешт був наслідком швидких та ефективних дій кримінальної поліції. А діяти вона почала на підставі такої заяви:

Я випадково пішов слідом за чоловіком, який сів у купе до мене з дружиною, щоб перед відправкою пасажирського поїзда до Мюнхена купити собі на дорогу газету. У мене викликало подив те, що на пероні він одягнув темні окуляри, хоча на вулиці було хмарно, а також зняв світлий плащ і, вивернувши його темною стороною назовні, знову одягнув. Крім того, він не пішов, як говорив у купе, до газетного кіоска, а побіг на іншу колію, де зустрівся з огрядним чоловіком і разом з ним сів на швидкий поїзд, який відразу ж потому від'їхав.

У Ганновері цей чоловік, дії якого видалися мені підозрілими, очікував наш поїзд на пероні. На ньому був плащ знову світлою стороною назовні, і він був без окулярів. Він зайшов у вагон-ресторан, а за півгодини прийшов у купе, роблячи вигляд, наче весь час перебував у поїзді. Коли він – нервуючись – вийшов у туалет, я перевірів кишені його плаща і знайшов там проїзні документи, з яких дізнався вказану нижче адресу та пістолет «Сміт і Вессон» калібру 7.65, з якого нещодавно стріляли, як я міг встановити.

Вюрцбург, 26.05.19..., 16.15 запротокольовано в дільниці кримінальної поліції, Генріх Гафермас, головний комісар кримінальної поліції у відставці.

З моїх слів записано вірно.

